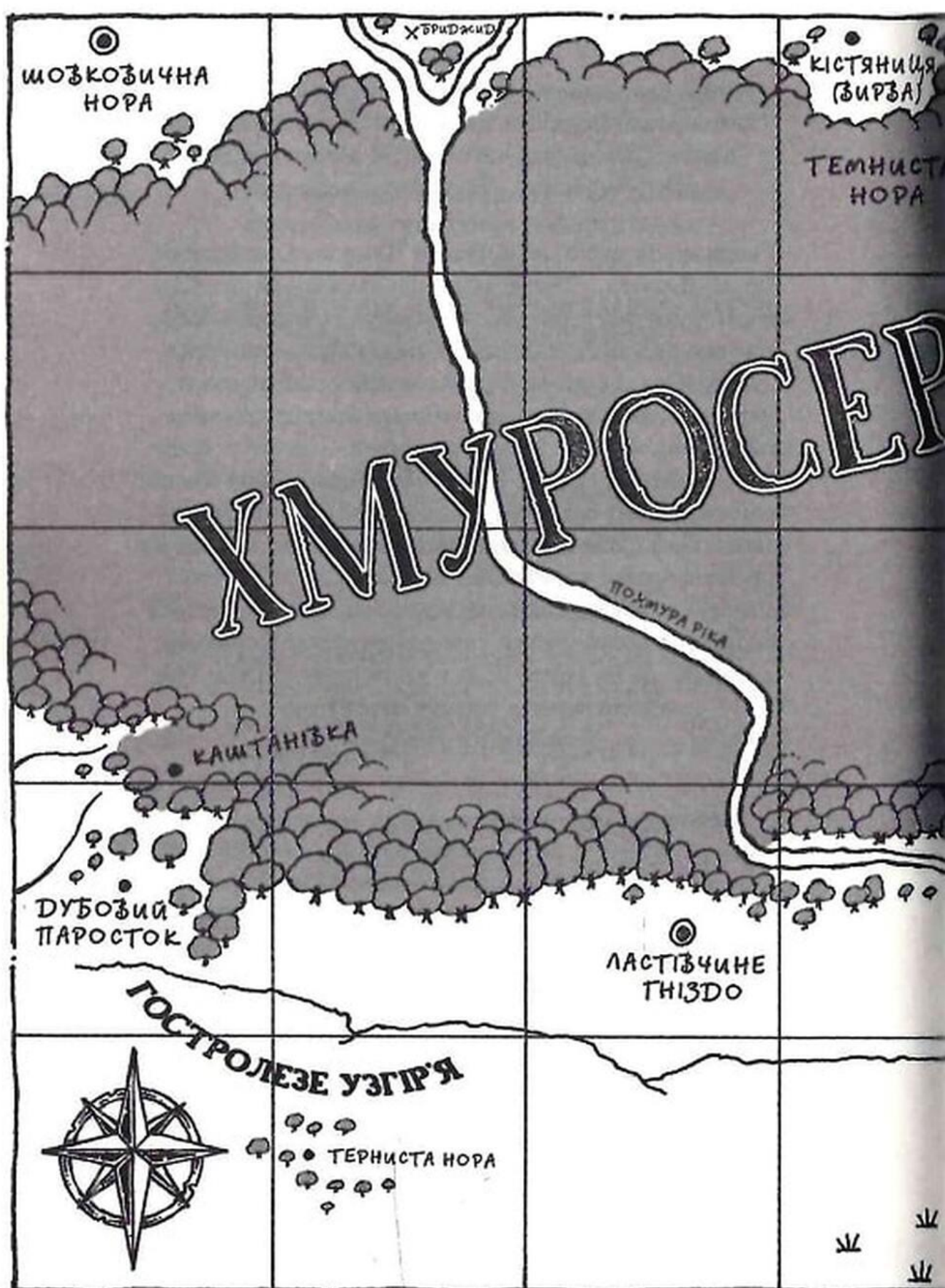
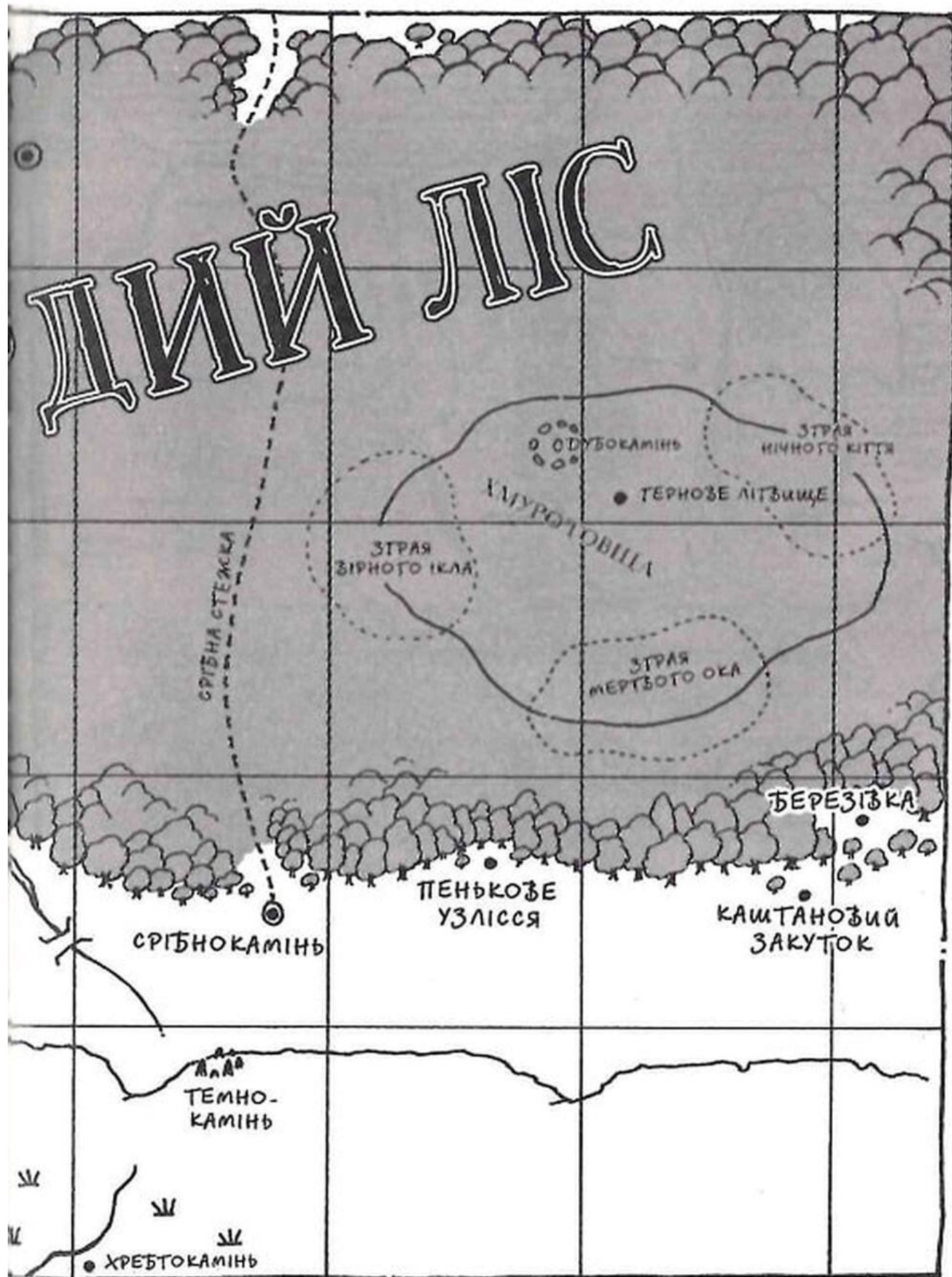

Зміст

Пролог.....	11
Розділ перший. Дим	15
Розділ другий. Хребтокамінь.....	25
Розділ третій. Початок.....	44
Розділ четвертий. Втеча	64
Розділ п'ятий. Ніж уночі.....	77
Інтерлюдія	85
Розділ шостий. Звір	89
Розділ сьомий. Звір	100
Розділ восьмий. Кервавий вінець	124
Розділ дев'ятий. Зграя	145
Інтерлюдія	155
Розділ десятий. Прибуття Скрамашенка.....	163
Розділ одинадцятий. Сварка	179
Розділ дванадцятий. Гормалек	203
Інтерлюдія	224
Розділ тринадцятий. Битва	226
Розділ чотирнадцятий. Фінальний удар	247
Розділ п'ятнадцятий. Опісля	258
Розділ шістнадцятий. Вирок	279
Перелік героїв	290
Дванадцять дарів Богині	297

ДИЙ ЛІС

Пролог

Кажуть, що в сиву давнину богині Естра й Нікса прийшли до Ланіки й вигнали Гор-малека, пожирача світу, в підземелля. А потім наповнили світ життям (і смертю — таким вже було завдання Нікси): рослинами, деревами, комахами, рибою і, звісно, кролями.

Богині вирішили, що світом керуватимуть кролі, які ходитимуть і розмовлятимуть, як колись їхні Предки. Вони дали їм вогонь та прихисток і навіть дванадцять чарівних Дарів, щоб ті їх оберігали.

Але чогось бракувало.

Естра збагнула, що живуть — по-справжньому живуть — тільки ті, хто може міркувати про своє

життя. Міркувати, розмовляти, співати й передавати ці розмисли та думки тим, хто прийде після них (після того, як Нікса зробить свою роботу), щоб нащадки могли з цих думок та ідей користати, розвивати їх і доповнювати.

Життя, подумала богиня, це одна велика історія. І вона потребувала того, хто б цю історію розповідав.

Тому Естра запросила до гурту Кларіона і нарекла його богом пісень та історій. Кларіон обирав собі співців серед кролів і дарував їм своє благословення: уміння черпати з джерела ідей і творчості, коли їм заманеться; дивитися на світ трішки інакше й передавати це бачення через слово, мелодію чи образ.

Отож, П'ять королівств наповнилися піснями, історіями, п'єсами, віршами й малюнками, і жилося тепер там у стократ ліпше.

Співці вирішили, що цю подію варто святкувати (а святкувати співці — ох, як люблять!) й вирішили щороку збиратися в долині у Гостролезому узгір'ї, на межі двох королівств, Ендербі й Орестаду, де у променях весняного сонця виблискує Темнокамінь — споруда з обсидіянових каменюк, що стоять колом.

Там вони п'ють медівку, танцюють, роблять собі татуювання на вухах і, найголовніше, обмінюються історіями та піснями з іншими співцями з усіх П'яти королівств Ланіки.

Так з'явився фестиваль Кларіона з його галасливим, різнобарвним наметовим містечком, де проводять конкурс на звання Верховного барда. Справжня галабурда: співи, вистави, медівка рікою, зустріч з давніми приятелями і нові знайомства. Щасливе місце радощів і бешкету.

Принаймні так було дотепер.

Бо сьогодні вранці співці, прокинувшись, дізналися, що їхній дорогий Верховний співець помер уночі. Сміх перетворився на сльози, співи — на траур, а фестиваль — на похорон.

Нікса рано чи пізно приходить по кожного кроля, й кожна пісня, оповідка чи вірш закінчуються. Верховний співець вичерпав свій час. Тепер інші співці передаватимуть його оповіді новим поколінням і дбатимуть про те, щоб він далі жив — вже у власних словах.

Але спершу треба попрощатися.

Розділ перший

Дим

— **Ч**ому ти плачеш?

Співець та його малий учень Ру, стоять біля Темнокаменя та обсидіанових каменюк, виставлених колом, і дивляться униз, в долину, повну наметів, сцен і прапорців. На вулканічному склі каменюк відблискують ранкові промені сонця, небо синє-синє, як павині вічка, а між квітами літають метелики. Чудовий початок чудового дня.

Проте співець не може стримати гучних ридань. Його губи міцно стиснуті, кулаки зціплені, тіло аж дрижить від того, як він старається стриматись, але очі все видають: його лице мокре від сліз, сльози стікають носом і скапують на плащ.

— Чому ти такий сумний?

Ру вперше бачить старого кроля в такому стані. Малий вчепився за його бриджі й, здається, от-от розплачеться сам. Співець не може видушити з себе ані слова й мовчки показує на фестиваль у долині. Планувалося свято: щорічне збіговисько співців з усіх П'яти королівств, які мали обмінюватись піснями, оповідками й сагами. Але свято перетворилось на похорон.

Посередині містечка стоїть велика шестикутна сцена. Ще вчора вони сиділи довкола неї й дивилися, як виконавці зачаровують слухачів своїми талантами. Але тепер дошки порубали й спорудили з них похоронне багаття, куди поклали тіло Верховного співця, обмотане різнобарвними прапорами, вимпелами й гірляндами з нарцисів. Ру здогадався, що Верховний співець помер уночі, й фестиваль перетворився на траур.

Довкола багаття зібралися усі співці. Вони вбралися у найяскравіший одяг, причепили до ціпків барвисті прапорці й навіть розфарбували свої хутра яскравими пасмами помаранчевого, фіолетового та ясно-зеленого. Згори здавалося, ніби декілька веселок зіткнулося й розсипалося на купу уламків, що заповнили всю долину.

Ру дивиться на це все і чуває вухо.

— Я думав, що коли хтось помирає, то вдягають чорне, — каже він. — А вони як на вечірку зібралися...

— Він... він терпіти не міг... чорний колір, — встигає сказати співець, перш ніж схлипування знову перехоплюють йому подих. Хтось запалює багаття: полум'я спалахує й починає облизувати наскладані дрова. Різнобарвні прапори помалу чорніють і зморщуються.

— То ви його знали? — питає Ру. Він не розуміє, чому вчитель так засмутився через кроля, якого вони бачили тільки на сцені.

— Дуже... дуже добре знав, — каже співець.

З багаття здіймається дим. Між дрова поклали багато пахощів і трав. Ру стоїть високо вгорі, але й тут вловлює запах пачулі й лаванди. Солодкавий, білий дим плине вгору й розвіюється на вітрі.

— Тоді чому ми не внизу, з усіма? Га?

Співець витяг його з ліжка, щойно почало світати, й Ру з нетерпінням чекав на ще один день фестивалю. Йому здавалося несправедливим, що вони пропускають дійство, хай навіть сумне.

— Тому, — тільки й каже співець. Він простягає лапу, наче хоче торкнутися диму, що ліниво

куриться з долини. Ру чується, ніби співець шепоче «Прощавай», а тоді обертається і йде геть, тягнучи малого за собою.

*

Цілий ранок вони простують хребтом на схід. Співець крокує так швидко, що Ру аж засапався. У малого купа запитань, але нема часу їх питати (він здогадується, що це хитрий план співця). Запитання булькочуть у ньому й змушують аж підстрибувати з нетерплячки. А коли вони врешті зупиняються перепочити, то вихлюпуються одне за одним, як із чайника, до якого налили забагато води.

— То як ви познайомились із Верховним співцем? Як він помер? Чому ми так скоро пішли геть? Це якось пов'язано з вашим справжнім ім'ям? А як вас насправді звати? Чому ви не хочете мені сказати? А куди ми зараз ідемо?

Співець сідає на землю, випростує ноги й стогне, а тоді лягає на м'який верес і дивиться на синє-синє безкрає небо.

— Ви чуєте, що я питаю? Чому ви мене не слухаєте? Бо в мене забагато питань? Так? Скажіть?

Співець мовчки плескає по землі. Зітхнувши, Ру кидає палицю й наплічник і лягає поруч з учителем.

— Якщо я скажу, чому ми звідти пішли, ти обіцяєш помовчати п'ять хвилин? — питає співець.

Його голос став напружений і хрипкий.

— Спробую, — обіцяє він.

— Я вже тобі казав, що добре знав Верховного співця. У молодості. Він був мені як батько. Мій справжній тато помер, коли я був ще зовсім малий.

— А що сталося? — питає Ру й тут же прикушує язика, щоб не перервати потік інформації, якого нарешті дочекався.

— Тобі того не треба, — каже співець. — Словом, Верховний співець — тоді він був просто співцем — виховав мене й навчив ремесла. Я дуже хотів би бути зараз там, біля вогню, співати пісень і розповідати історії про нього, але це надто небезпечно.

— Небезпечно? — перепитує Ру. Він аж сів і витріщився на вчителя. — Ви маєте на увазі вогонь, пачулі й усе решту?

— Ні, — відповідає співець. — Там небезпечно, бо мене шукають. Одні поганці. Ось чому я мушу насувати на очі каптура й не можу нікому казати, хто я.